

6. A német ifjúsági irodalomban újabban a következő füzetek jelentek meg:

Johannes Wütschke: Der Vertrag von Versailles. Entstehung, Inhalt und Folgen für das Deutsche Reich. Für die deutsche Jugend dargestellt. Leipzig 1933. 32. oldal, 60 Pf.

Dürres Vaterländische Bücherei Leipzig sorozatban a füzetek 16 oldalasak, egyes szám 25 Pf, kettős szám 40 Pf. Többek között a következő füzetek jelentek meg:

1. Dr. Martin Eckhardt: Hindenburg der Vater des Vaterlandes.

5. Karl Schossmeier: Der Gewaltfriede von Versailles.

18.—19. Richard Reinhardt: Entrissene Gebiete.

20.—21. Waldemar Scheier: Unsere Kolonien.

22—23. Dr. Arthur Brausewetter: Danzig.

Vajjon a mi ifjúsági irodalmunkból nem hiányzanak hasonló tartalmú könyvek?

7. A világ legnagyobb pedagógiai főiskolája. New-Yorkban van a Columbia egyetemen. Az elmúlt tanévben 137 tanár 7219 hallgatónak adott elő.
(Szenes Adolf.)

LAPSZEMLE

A Magyar Pedagógia 1934. évi 9—10. számában *dr. Loczka Alajos: A természettudományi oktatás nevelőértéke* címen értekezik.

Nagyobb tanulmányában kimutatja, hogy nevelőérték mindaz, ami a nevelés céljainak szolgálatában áll. A nevelés céljai az idők folyamán, vagy különböző emberi értékelések alapján változhattak, kétségtelen azonban, hogy vannak örök értékmutatók, melyek felé az emberiség mint eszmények felé, állandóan törekszik. Ezek: az igaz, a szép, a jó és az isteni. A cikk írója kimutatja, hogy a természettudományi oktatás joggal kér helyet az ifjúság lelki kialakításának ismeretanyagában, mert míg egyfelől az örök igaz, a jó és a szépségek megismerésére tanít, másrészt ezen értékeken át az Isten előtt való benső megalázkodásra nevel.

A folyóirat következő cikkében *dr. Gyulai Agost: Quem dii odere paedagogum fecere* címen e pesszimista szállóige keletkezésének történetét fejtegeti. Kimutatja, hogy a latinnyelvű mondás külföldön alig ismeretes s valószínűleg inkább magyar eredetű. Keletkezése arra az időre vezethető vissza, mikor a magyar pedagógus sorsa kétségkívül méltánytalan volt. A továbbiakban arról a fejlődésről szól, mely e szállóige fennállása mellett is az irodalomban és társadalomban a nevelői pálya szebb értékeléséhez vezetett. A magyar nevelőnek hinnie kell, hogy e mondás csak »Akit Isten kiválaszt, tanítóvá teszi azt«, átformált alakjában fejezheti ki azt, hogy a nevelői pálya lényegében elhivatottságot jelent.

A folyóirat további részét gazdag irodalmi rovat tölti ki. Itt találhatjuk többek közt: *Barankay Lajos dr.-nak: A szaknevelés elméletének alakulása* című jeles művének ismertetését és *dr. Gyulai Agost* tollából intézetünk pedagógiai folyóiratának, *A Cselekvés Iskolájának* igen figyelemre-

emlétként részletes ismertetését is, mely a következő mondattal végződik:
»A Magyar Paedagiának minden oka megvan, hogy örömmel üdvözölje az új testvér folyóiratot, a közös munka mezején.«

Intézetünk nagy köszönettel fogadja a legelőkelőbb magyar pedagógiai folyóirat részéről jött kitüntető elismerést; további törekvésünk is az lesz, hogy folyóiratunk szellemét a mai idők tudatos jó törekvései hassák át.
(*hd.*)

A Magyar Tanítóképző, 1934. évi december havi számában két nagyobb tanulmányt olvashatunk. Kiss József: Iskoláink felügyelete, Éber Rezső: A fizika tanítása a tanító- és tanítónőképző intézetekben címen értekezik.

Kiss József tanulmányának különös jelentőségét az adja meg, hogy az éppen a szőnyegen lévő tanügyi felügyeleti reform idejében íródott. Szerzője nagy alaposággal gyűjtötte össze az idetartozó anyagot s pragmatikus történeti kifejlődésében ismerteti az elemi-, polgári- és középiskolák, valamint a tanítóképző intézetek felügyeleti rendjére vonatkozó eddigi összes fontosabb rendelkezéseket és utasításokat. Tanulmányának nagy értéke, hogy e kérdésben úgyszólván az összes európai államok tanügyi felügyeletének rendszereit is ismerteti s főleg, hogy kritikai megállapításával több olyan szempontot sorol fel, melyek e szőnyegen lévő kérdés eredményes megoldásánál gyümölcsözőleg számbavehetnek.

Megállapítja, hogy a felügyeletre vonatkozó eddigi utasítások közül éppen a nevelés és belső tanulmányi élet eredményességének biztosítására elsősorban a polgári iskolai kir. főigazgatók számára kiadott 1931. évi Utasításnak idevonatkozó részei, valamint a budapesti tankerület középiskoláira a 6602/1934. főigazgatói sz. a kiadott szakfelügyelői utasítások a legmodernebb és legalaposabb munkák. Ezek a felügyeletre már pedagógiai és nevelési szempontból is igen gondos és értékes irányításokat adnak, bizonyos ellentétben a többi ilyenmű rendelkezésekkel, melyek még nem annyira a didaktikai munka irányítására, hanem inkább az egyes iskolatípusok ellenőrzésére adnak utasításokat. Az egyes iskolafajok felügyeleti rendjének biztosítására vonatkozó rendelkezések ismertetése után a szerző a következő főbb megállapításokat hozza le.

a) Iskolánk felügyelete (nagyon helyesen) most is főhivatású felügyelői kar kezében van; b) az érvényben lévő utasítások inkább a felügyeletre és ellenőrzésre vonatkoznak, az irányítást csak a fentebb említett két szabályzat intenciói hangsúlyozzák; c) hibának tartja, hogy az utasítások nem írják elő azt, hogy a tanításban a tanárok az érvényben lévő tankönyvekhez szigorúbban alkalmazkodjanak; d) hiánynak tartja, hogy a nevelés gondolata és annak különleges feladatai az utasításokban nincsenek részletezve; e) megállapítja, hogy a mai általános felügyelettel szemben mindenütt a szakfelügyelet kérdése került előtérbe, a főigazgatók viszont alkossák a szakfelügyelet gerincét, az egyes szakfelügyelők között a szerves és összekötő kapcsolatot, de a főigazgatók az iskolákat általában csak a legfőbb felügyelet szempontjából irányítják; f) a különböző iskolafajok felügyeleti lényegében egységes szempontok szerint irányítottassanak; g) megállapítja, hogy a gyümölcsöző tanügyi felügyeletre feltétlenül szükség van, az iskola és nemzet szempontjából nem közömbös, hogy az